

SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE

[C – 2017/11998]

23 AVRIL 2017. — Arrêté royal relatif à la collecte, la conservation et l'accès aux informations relatives aux origines de l'adopté

RAPPORT AU ROI

Sire,

Le projet d'arrêté royal que nous avons l'honneur de soumettre à la signature de Votre Majesté a pour objectif, conformément au prescrit de l'article 368-6 du Code civil, de réglementer la collecte, la conservation et l'accès aux informations sur les origines de l'adopté, détenues par les autorités centrales compétentes.

I. Contexte

A l'instar de l'article 30 de la Convention de La Haye du 29 mai 1993 sur la protection des enfants et la coopération en matière d'adoption internationale, l'article 368-6 du Code civil pose l'obligation de conservation des informations et celle d'y donner accès à charge des autorités compétentes et ce, aux fins de permettre ultérieurement à l'adopté, s'il le désire, de découvrir ses origines. En Belgique, la matière de l'adoption relève tant du fédéral que du communautaire. Les Communautés sont compétentes pour la préparation à l'adoption, l'encadrement de l'apparement et le suivi post-adoptif comprenant notamment la recherche des origines. L'Autorité Centrale Fédérale est compétente pour ce qui concerne la reconnaissance et/ou l'enregistrement en Belgique des adoptions établies à l'étranger.

Plusieurs autorités centrales, mises en place par la loi du 24 avril 2003 réformant l'adoption, sont dès lors compétentes pour régler l'accès aux informations qu'elles détiennent en matière d'adoption. L'arrêté royal vise à permettre l'harmonisation des pratiques dans un souci de cohérence, notamment entre le fédéral et le communautaire. A ce jour, l'Autorité Centrale Communautaire (Autorité Centrale francophone) et la « Vlaamse Centrale Autoriteit » (Autorité Centrale flamande), gèrent déjà en pratique la recherche des origines (compétence relevant de l'accompagnement post-adoptif).

L'arrêté royal porte, dès lors, sur les questions de collecte, de conservation et d'accès aux informations relatives aux origines de l'adopté pour les dossiers détenus par les autorités centrales mais, également sur les questions relatives aux modalités pratiques telles que l'identité de la personne pouvant prétendre à ces informations, l'âge de l'adopté, la possibilité d'accompagnement de l'adopté, les modalités relatives à la formulation de la demande de l'adopté et la récupération d'archives.

II. Commentaire des articles

Article 1er

Le paragraphe 1er détermine que l'arrêté royal est d'application pour les dossiers d'adoption. Les autorités compétentes veillent à conserver les informations contenues dans le rapport sur l'enfant et, notamment, l'identité des père et mère biologiques de l'adopté et les données relatives à son passé médical et celui de sa famille. On remarquera toutefois que les informations transmises seront inégales d'un dossier à l'autre. Pour l'adoption internationale, les autorités belges sont directement tributaires des données transmises par l'Etat d'origine. Pour l'adoption interne, les adoptés dépendent de l'information transmise par leur famille d'origine.

Le paragraphe 2 détermine la durée minimale de conservation desdites informations par les autorités compétentes.

L'article 2 limite, dans son paragraphe 1er, l'accès aux informations relatives à l'adoption, à l'adopté et à son/ses représentant(s) légal/légaux.

Le paragraphe 2 prévoit un accompagnement professionnel de l'adopté mineur. L'idée est évidemment de prévenir au mieux les difficultés que pourrait engendrer pour l'adopté la prise de connaissance des informations relatives à ses origines.

Le paragraphe 3 offre simplement la possibilité pour un adopté majeur de pouvoir bénéficier d'un accompagnement professionnel s'il le désire.

L'article 3 prévoit que seules les informations portant sur les origines de l'adopté, notamment celles relatives à l'identité de sa mère biologique et de son père biologique, ainsi que les données sur le passé médical de l'adopté et de sa famille pourront lui être transmises. On vise, dès lors, les seules informations pouvant aider l'adopté à construire son histoire et on exclut, ainsi, notamment, la copie du

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

[C – 2017/11998]

23 APRIL 2017. — Koninklijk besluit betreffende de verzameling en de bewaring van en de toegang tot de gegevens in verband met de herkomst van de geadopteerde

VERSLAG AAN DE KONING

Sire,

Het ontwerp van koninklijk besluit dat wij de eer hebben aan Uwe Majesteit ter ondertekening voor te leggen, strekt overeenkomstig het bepaalde in artikel 368-6 van het Burgerlijk Wetboek, tot regeling van de verzameling en de bewaring van en de toegang tot de gegevens in verband met de herkomst van de geadopteerde waarover de bevoegde centrale autoriteiten beschikken.

I. Context

Naar analogie van artikel 30 van het Verdrag inzake de internationale samenwerking en de bescherming van kinderen op het gebied van de interlandelijke adoptie, gedaan te Den Haag op 29 mei 1993, zijn de bevoegde autoriteiten krachtens artikel 368-6 van het Burgerlijk Wetboek verplicht de gegevens te bewaren en toegang ertoe te verlenen, zulks om de geadopteerde later de mogelijkheid te bieden, indien hij dit wenst, zijn herkomst te achterhalen. In België zijn zowel het federale niveau als de gemeenschappen bevoegd voor adoptie. De gemeenschappen zijn bevoegd voor de voorbereiding op de adoptie, de begeleiding van de matching en de nazorg na de adoptie die inzonderheid het achterhalen van de herkomst omvat. De federale centrale autoriteit is bevoegd voor de erkenning en/of de registratie in België van in het buitenland tot stand gekomen adopties.

Aangezien verschillende centrale autoriteiten, opgericht bij de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie, dus bevoegd zijn voor de regeling van de toegang tot de gegevens waarover zij in verband met adoptie beschikken, beoogt het koninklijk besluit de harmonisatie mogelijk te maken van de handelwijzen, vooral tussen het federale niveau en de gemeenschappen, zulks met het oog op coherentie. Thans behoren de "Autorité Centrale Communautaire" (Franstalige centrale autoriteit) en de Vlaamse Centrale Autoriteit in de praktijk reeds het achterhalen van de herkomst (bevoegdheid die valt onder de begeleiding na de adoptie).

Het koninklijk besluit heeft dan ook betrekking op de aangelegenheden inzake de verzameling en de bewaring van en de toegang tot de gegevens in verband met de herkomst van de geadopteerde voor de dossiers waarover de centrale autoriteiten beschikken, maar ook op de aangelegenheden inzake de praktische nadere regels zoals de identiteit van de persoon die aanspraak kan maken op die gegevens, de leeftijd van de geadopteerde, de mogelijkheid inzake begeleiding van de geadopteerde, de nadere regels inzake de formulering van het verzoek van de geadopteerde en de recuperatie van het archief.

II. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Paragraaf 1 bepaalt dat het koninklijk besluit van toepassing is op adoptiedossiers. De bevoegde autoriteiten zorgen voor de bewaring van de gegevens die vervat zijn in het verslag over het kind, en inzonderheid op de identiteit van de biologische vader en moeder van de geadopteerde en op de gegevens in verband met zijn medisch verleden en dat van zijn familie. Er moet niettemin worden opgemerkt dat de overgezonden gegevens per dossier verschillen. Voor de interlandelijke adoptie zijn de Belgische autoriteiten rechtstreeks afhankelijk van de door de Staat van herkomst overgezonden gegevens. Voor de binnenlandse adoptie zijn de geadopteerden afhankelijk van de door hun familie van herkomst overgezonden informatie.

In paragraaf 2 is de minimale termijn bepaald waarbinnen de bevoegde autoriteiten die gegevens moeten bewaren.

Artikel 2 beperkt in zijn paragraaf 1 de toegang tot de gegevens in verband met de adoptie tot de geadopteerde en zijn wettelijke vertegenwoordiger (s).

Paragraaf 2 voorziet in professionele begeleiding van de minderjarige geadopteerde. Het is uiteraard het opzet om zoveel mogelijk de moeilijkheden te voorkomen die voor de geadopteerde zouden kunnen voortvloeien uit de kennisneming van de gegevens in verband met zijn herkomst.

Paragraaf 3 biedt gewoon de mogelijkheid voor een meerderjarige geadopteerde om een beroep te kunnen doen op professionele begeleiding indien hij dat wenst.

Artikel 3 voorziet erin dat enkel de gegevens over de herkomst van de geadopteerde, in het bijzonder over de identiteit van zijn biologische moeder en biologische vader, evenals de gegevens over het medisch verleden van de geadopteerde en zijn familie aan hem kunnen worden overgezonden. Er worden dus enkel de gegevens beoogd die de geadopteerde kunnen helpen om zijn geschiedenis te construeren en

jugement d'aptitude et le rapport du Ministère public (reprenant, généralement, le contenu de l'enquête sociale), concernant exclusivement les adoptants.

La connaissance des origines ne peut se réaliser que dans la perspective d'un équilibre entre les droits et intérêts des différentes personnes impliquées. On souhaite être respectueux d'une certaine confidentialité propre à protéger les intérêts des familles tout en donnant à l'adopté des données essentielles lui permettant de construire son histoire.

L'article 4, paragraphe 1er, précise les conditions pratiques dans lesquelles la demande doit être formulée avant d'être adressée à l'autorité compétente.

Le paragraphe 2 prévoit un délai de 45 jours maximum pour obtenir une réponse de l'autorité compétente eu égard à la demande de l'adopté.

Le paragraphe 3 précise que l'accès aux informations relatives aux origines se fera en présence (physique) de l'adopté accompagné, le cas échéant, de son/ses représentant(s) légal/légaux.

Le paragraphe 4 vise à prévenir la destruction d'informations relatives aux origines de l'adopté qui ne seraient pas détenues par un Organisme agréé d'adoption, une Autorité Centrale Communautaire ou l'Autorité Centrale Fédérale. En l'occurrence, les décrets flamand et francophone prévoient déjà une obligation de transmission d'archives relatives à l'adoption, encore détenues par des personnes physiques et/ou morales.

III. Avis du Conseil d'Etat

Le Conseil d'Etat, par son avis 60.713/2/VR, a émis certaines observations qui ont été prises en compte et entraîné la modification de l'arrêté aux articles demandés.

J'ai l'honneur d'être,

Sire,
de Votre Majesté,
le très respectueux
et très fidèle serviteur,
Le Ministre de la Justice,
K. GEENS

AVIS 60.713/2/VR DU 27 FEVRIER 2017 DU CONSEIL D'ETAT, SECTION DE LEGISLATION, SUR UN PROJET D'ARRETE ROYAL 'RELATIVE A LA COLLECTE , LA CONSERVATION ET L'ACCES AUX INFORMATIONS RELATIVES AUX ORIGINES DE L'ADOPTÉ'

Le 21 décembre 2016 , le Conseil d'Etat, section de législation, a été invité par le Ministre de la Justice à communiquer un avis, dans un délai de trente jours prorogé à quarante-cinq jours (*) et prorogé jusque fin février (**), sur un projet d'arrêté royal 'relatif à la collecte, la conservation et l'accès aux informations relatives aux origines de l'adopté'.

Le projet a été examiné, en ce qui concerne l'observation générale, par les chambres réunies le 21 février 2017 . Les chambres réunies étaient composées de Jo BAERT, président de chambre, président, Pierre VANDERNOOT, président de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE, Luc DETROUX, Wanda VOGEL et Koen MUYLLE, conseillers d'Etat, Jan VELAERS, Sébastien VAN DROOGHENBROECK, Marianne DONY et Bruno PEETERS, assessseurs, et Astrid TRUYENS et Anne-Catherine VAN GEERSDAELE , greffiers.

Les rapports ont été présentés par Frédéric VANNESTE, auditeur et Pauline LAGASSE, auditeur adjoint .

Le projet a été examiné, en ce qui concerne les observations particulières, par la deuxième chambre le 27 février 2017 . La chambre était composée de Pierre VANDERNOOT , président de chambre, Luc DETROUX et Wanda VOGEL , conseillers d'Etat, Sébastien VAN DROOGHENBROECK assesseur, et Bernadette VIGNERON , greffier.

Le rapport a été présenté par Pauline LAGASSE, auditeur adjoint .

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Pierre VANDERNOOT .

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 27 février 2017 .

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la section de législation limite son examen au fondement juridique du projet , à la

aldus worden inzonderheid de kopie van het geschiktheidsvonnis en het verslag van het openbaar ministerie (waarin over het algemeen de inhoud van het maatschappelijk onderzoek is opgenomen), dat uitsluitend de adoptanten betreft, uitgesloten.

De kennisneming van de gegevens in verband met de herkomst kan alleen plaatsvinden in het licht van een evenwicht tussen de rechten en de belangen van de verschillende betrokken personen. De inachtneming van een zekere vertrouwelijkheid die eigen is aan de bescherming van de belangen van de families is wenselijk waarbij aan de geadopteerde de essentiële gegevens worden verstrekt die hem de mogelijkheid bieden zijn geschiedenis te construeren.

Artikel 4, paragraaf 1, preciseert de praktische voorwaarden waaraan de formulering van het verzoek moet voldoen alvorens het aan de bevoegde autoriteit wordt gericht.

Paragraaf 2 voorziet in een termijn van maximaal 45 dagen om een antwoord te krijgen van de bevoegde autoriteit in verband met het verzoek van de geadopteerde.

In paragraaf 3 is nader bepaald dat de toegang tot de gegevens in verband met de herkomst plaatsvindt in (fysieke) aanwezigheid van de geadopteerde die in voorkomend geval vergezeld wordt door zijn wettelijke vertegenwoordiger(s).

Paragraaf 4 beoogt de vernietiging te voorkomen van de gegevens in verband met de herkomst van de geadopteerde die niet in het bezit zijn van een erkende adoptiedienst, een centrale autoriteit van de gemeenschappen of de federale centrale autoriteit. In dat geval voorzien Vlaamse en Franstalige decreten reeds in een verplichting tot overzending van het archief in verband met de adoptie die natuurlijke personen en rechtspersonen nog ter beschikking zouden hebben.

III. Advies van de Raad van State

De Raad van State heeft in zijn advies 60.713/2/VR enkele opmerkingen gegeven die in aanmerking zijn genomen en ervoor gezorgd hebben dat het besluit in de gevraagde artikelen is aangepast.

Ik heb de eer te zijn,

Sire,
van Uwe Majesteit,
de zeer eerbiedige
en zeer getrouwe dienaar,
De Minister Van Justitie,
K. GEENS

ADVIES 60.713/2/VR VAN 27 FEBRUARI 2017 VAN DE RAAD VAN STATE, AFDELING WETGEVING, OVER EEN ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT 'BETREFFENDE DE VERZAMELING EN DE BEWARING VAN EN DE TOEGANG TOT DE GEGEVENS IN VERBAND MET DE HERKOMST VAN DE GEADOPTEEERDE'

Op 21 december 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Justitie verzocht binnen een termijn van dertig dagen verlengd tot vijftienvertig dagen (*) en verlengd tot eind februari (**), een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit 'betreffende de verzameling en de bewaring van en de toegang tot de gegevens in verband met de herkomst van de geadopteerde' .

Het ontwerp is, wat de algemene opmerking betreft, door de verenigde kamers onderzocht op 21 februari 2017 . De verenigde kamers waren samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, voorzitter, Pierre VANDERNOOT , kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE, Luc DETROUX, Wanda VOGEL en Koen MUYLLE , staatsraden, Jan VELAERS, Sébastien VAN DROOGHENBROECK, Marianne DONY en Bruno PEETERS , assessoren, en Astrid TRUYENS en Anne-Catherine VAN GEERSDAELE , griffiers.

De verslagen zijn uitgebracht door Frédéric VANNESTE, auditeur en Pauline LAGASSE, adjunct-auditeur.

Het ontwerp is, wat de bijzondere opmerkingen betreft, door de tweede kamer onderzocht op 27 februari 2017 . De kamer was samengesteld uit Pierre VANDERNOOT , kamervoorzitter, Luc DETROUX en Wanda VOGEL , staatsraden, Sébastien VAN DROOGHENBROECK , assessor, en Bernadette VIGNERON , griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pauline LAGASSE, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Pierre VANDERNOOT .

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 27 februari 2017 .

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de

compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, le projet appelle les observations suivantes.

Observation générale

Dans la lettre demande d'avis, l'auteur du projet s'exprime comme suit :

« Aangezien verschillende centrale autoriteiten, opgericht bij de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie, bevoegd zijn voor de regeling van de toegang tot de gegevens waarover zij in verband met adoptie beschikken, beoogde het koninklijk besluit aanvankelijk de harmonisatie mogelijk te maken van de handelwijzen, vooral tussen het federale niveau en de gemeenschappen, zulks met het oog op coherentie.

Thans hebben de 'Autorité Centrale Communautaire' (Franstalige centrale autoriteit) en de Vlaamse Centrale Autoriteit, die in de praktijk reeds het achterhalen van de herkomst (bevoegdheid die valt onder de begeleiding na de adoptie) beheren, beslist om de aangelegenheid wat hun bevoegdheidsonderdeel betreft, te weten de toegang tot hun dossiers, te regelen.

Het is vanuit die veronderstelling dat het toepassingsgebied beperkt werd tot de dossiers die door de federale overheid worden bewaard

Mag ik vriendelijk uitnodigen om bijzondere aandacht te willen schenken aan dit vraagstuk?"

L'article 368-6 du Code civil, qui constitue le fondement juridique de l'arrêté en projet, dispose :

« Les autorités compétentes veillent à conserver les informations qu'elles détiennent sur les origines de l'adopté, notamment celles relatives à l'identité de sa mère et de son père, ainsi que les données, nécessaires au suivi de sa situation de santé, sur le passé médical de l'adopté et de sa famille, en vue de la réalisation de l'adoption et aux fins de permettre ultérieurement à l'adopté, s'il le désire, de découvrir ses origines.

Elles assurent l'accès de l'adopté ou de son représentant à ces informations, avec les conseils appropriés, dans la mesure permise par la loi belge.

La collecte, la conservation et l'accès à ces informations sont réglés par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres ».

Conformément aux articles 2 à 6 des lois 'sur le Conseil d'Etat', coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation n'est compétente qu'à l'égard de textes légaux ou réglementaires à l'état, selon le cas, d'avant-projet, de projet ou de proposition et ne peut, par conséquent, donner des avis sur des textes légaux ou réglementaires en vigueur.

Par conséquent, lorsque la section de législation est saisie, comme en l'espèce, d'un projet d'arrêté d'exécution d'une disposition légale en vigueur, elle ne se prononce en principe pas sur la conformité de cette disposition légale aux normes qui lui sont hiérarchiquement supérieures, parmi lesquelles figurent les règles répartitrices de compétence.

Lorsque ce texte légal est susceptible de plusieurs interprétations, la section de législation peut néanmoins indiquer laquelle de ces interprétations, en raison de sa conformité aux normes supérieures, lui paraît devoir être retenue par l'auteur du projet d'arrêté soumis à son avis.

En l'occurrence toutefois, le Conseil d'Etat estime nécessaire d'indiquer que, lorsque l'article 368-6, alinéa 1er, du Code civil mentionne « les autorités compétentes » qui doivent veiller à conserver les informations qu'elles détiennent sur les origines de l'adopté, il vise non seulement l'« autorité centrale fédérale », telle que définie à l'article 360-1, 2°, du Code civil, mais également les autorités centrales communautaires, qui sont définies au 3° du même article. Si l'intention du législateur avait été de ne viser à l'article 368-6 du Code civil que l'« autorité centrale fédérale » et non les autorités centrales communautaires, il aurait écrit « L'autorité centrale fédérale » et non « Les autorités compétentes » puisque l'article 360-1, 2°, ne prévoit pas une pluralité d'autorités centrales fédérales.

voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het ontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat die drie punten betreft, geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Algemene opmerking

In de brief met de adviesaanvraag schrijft de steller van het ontwerp het volgende:

« Aangezien verschillende centrale autoriteiten, opgericht bij de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie, bevoegd zijn voor de regeling van de toegang tot de gegevens waarover zij in verband met adoptie beschikken, beoogde het koninklijk besluit aanvankelijk de harmonisatie mogelijk te maken van de handelwijzen, vooral tussen het federale niveau en de gemeenschappen, zulks met het oog op coherentie.

Thans hebben de 'Autorité Centrale Communautaire' (Franstalige centrale autoriteit) en de Vlaamse Centrale Autoriteit, die in de praktijk reeds het achterhalen van de herkomst (bevoegdheid die valt onder de begeleiding na de adoptie) beheren, beslist om de aangelegenheid wat hun bevoegdheidsonderdeel betreft, te weten de toegang tot hun dossiers, te regelen.

Het is vanuit die veronderstelling dat het toepassingsgebied beperkt werd tot de dossiers die door de federale overheid worden bewaard.

Mag ik vriendelijk uitnodigen om bijzondere aandacht te willen schenken aan dit vraagstuk?"

Artikel 368-6 van het Burgerlijk Wetboek, dat de rechtsgrond vormt van het ontworpen besluit, luidt als volgt:

« De bevoegde autoriteiten zorgen voor de bewaring van de gegevens waarover zij beschikken in verband met de herkomst van de geadopteerde, in het bijzonder deze betreffende de identiteit van zijn moeder en vader, en ook van de gegevens die nodig zijn voor het volgen van zijn gezondheidstoestand, over het medisch verleden van de geadopteerde en van zijn familie, met het oog op de totstandkoming van de adoptie en teneinde het de geadopteerde, indien hij dit wenst, later mogelijk te maken zijn herkomst te achterhalen.

Zij waarborgen aan de geadopteerde of aan zijn vertegenwoordiger de toegang tot die gegevens in de mate toegestaan door de Belgische wet, waarbij passende begeleiding wordt verstrekt.

Het verzamelen, bewaren en de toegang tot deze gegevens worden geregeld bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad."

Overeenkomstig de artikelen 2 tot 6 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, is de afdeling Wetgeving enkel bevoegd voor wet- of verordeningsteksten die zich, naar gelang van het geval, in het stadium van een voorontwerp, een ontwerp of een voorstel bevinden, en kan ze bijgevolg geen advies formuleren over wet- of verordeningsteksten die reeds van kracht zijn.

Wanneer de afdeling Wetgeving, zoals in casu, om advies wordt verzocht over een ontwerp van besluit tot uitvoering van een wetsbepaling die van kracht is, spreekt zij zich bijgevolg in principe niet uit over de overeenstemming van die wetsbepaling met bepalingen van hogere regelingen, waaronder ook de regels inzake de bevoegdheidsverdeling.

Wanneer deze wettekst voor verschillende interpretaties vatbaar is, kan de afdeling Wetgeving evenwel aangeven welke van die interpretaties, wegens de overeenstemming ervan met de hogere rechtsnormen, volgens haar in aanmerking genomen moet worden door de steller van het ontwerp dat om advies is voorgelegd.

In casu is de Raad van State evenwel van oordeel dat erop gewezen moet worden dat, wanneer er in artikel 368-6, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek sprake is van de "bevoegde autoriteiten" die moeten zorgen voor de bewaring van de gegevens waarover zij beschikken in verband met de herkomst van de geadopteerde, daarmee niet alleen verwezen wordt naar de "federale centrale autoriteit", zoals gedefinieerd in artikel 360-1, 2°, van het Burgerlijk Wetboek, maar eveneens naar de centrale autoriteiten van de gemeenschappen die gedefinieerd worden in de bepaling onder 3° van datzelfde artikel. Indien het de bedoeling van de wetgever geweest was om in artikel 368-6 van het Burgerlijk Wetboek alleen te verwijzen naar de "federale centrale autoriteit" en niet naar de centrale autoriteiten van de gemeenschappen, zou hij "De federale centrale autoriteit" geschreven hebben en niet "De bevoegde autoriteiten", aangezien in artikel 360-1, 2°, geen sprake is van meerdere federale centrale autoriteiten.

Par conséquent, les mots « ces informations », qui figurent tant à l'alinéa 2 qu'à l'alinéa 3 de l'article 368-6 du Code civil, renvoient sans hésitation possible tant aux informations collectées et détenues par l'autorité centrale fédérale qu'aux informations collectées et détenues par les autorités centrales communautaires.

Par ailleurs, l'article 368-6, alinéa 3, charge le Roi de régler la collecte, la conservation et l'accès aux informations relatives aux origines de l'adopté détenues par les « autorités compétentes ». Cette disposition n'est pas rédigée comme laissant au Roi une simple faculté de faire ou non usage de cette habilitation.

Cette disposition du Code civil doit certes être lue en tenant compte de l'accord de coopération du 12 décembre 2005 entre l'Etat fédéral, la Communauté flamande, la Communauté française, la Communauté germanophone et la Commission communautaire commune 'relatif à la mise en œuvre de la loi du 24 avril 2003 réformant l'adoption', auquel les législateurs respectivement compétents ont donné assentiment, et qui règle notamment la collecte et certains aspects de la conservation d'informations, parmi lesquelles peuvent figurer des informations relatives aux origines de l'adopté.

En revanche, cet accord de coopération ne règle pas la durée de la conservation de ces informations, ni l'accès de l'adopté à ces informations.

Il en résulte que, dans l'état actuel de la législation, le Roi ne peut, comme le prévoit l'article 1er, § 2, du projet, limiter le champ d'application de celui-ci aux seules informations relatives aux origines de l'adopté qui figurent dans les « dossiers d'adoption qui sont établis sans intervention des communautés » (1).

Observations particulières

Préambule

1. A l'alinéa 1er, il convient de ne citer que les dispositions du Code civil qui servent de fondement juridique au projet (2).

Seule la disposition prévoyant une habilitation en faveur du Roi qui est mise en œuvre par l'arrêté en projet sera dès lors mentionnée au préambule.

La référence à l'article 368-7 du Code civil sera omise.

2. Le préambule doit être complété par la mention de l'analyse d'impact de la réglementation, réalisée le 1er décembre 2016.

Dispositif

Article 1er

Le paragraphe 1er doit être omis dès lors qu'il ne fait que reproduire une obligation déjà prévue par l'article 368-6, alinéa 1er, du Code civil.

En effet, des dispositions qui ne font que rappeler une norme supérieure, en la reproduisant ou en la paraphrasant, n'ont en principe pas leur place dans des règles d'exécution, notamment parce que la nature juridique des dispositions reproduites pourrait en devenir incertaine et que cela donne erronément à penser que l'autorité qui reproduit les règles peut les modifier.

Article 2

1. L'article 2, § 1er, du projet prévoit l'accès aux informations relatives aux origines de l'adopté pour les descendants de ce dernier en cas de décès de l'adopté.

Cette hypothèse n'est cependant pas envisagée par l'article 368-6 du Code civil.

Il n'appartient pas à un arrêté royal d'étendre le champ d'application d'une disposition législative. Par conséquent, il convient soit d'adapter l'article 368-6 du Code civil préalablement à l'adoption du présent projet, soit de revoir ledit projet.

2. Il ressort de l'article 368-6, alinéa 2, du Code civil que les autorités compétentes

« assurent l'accès de l'adopté ou de son représentant [aux] informations [mentionnées à l'alinéa 1er], avec les conseils appropriés, dans la mesure permise par la loi belge ».

Bijgevolg verwijzen de woorden "die (deze) gegevens" in zowel het tweede, als het derde lid van artikel 368-6 van het Burgerlijk Wetboek, zonder enige mogelijke twijfel naar zowel de gegevens die verzameld en bewaard worden door de federale centrale autoriteit, als naar de gegevens die verzameld en bewaard worden door de centrale autoriteiten van de gemeenschappen.

Bij artikel 368-6, derde lid, wordt de Koning overigens belast met de regeling inzake het verzamelen, het bewaren en de toegang tot de gegevens in verband met de herkomst van de geadopteerde, waarover de "bevoegde autoriteiten" beschikken. Deze bepaling is niet aldus gesteld dat ze de Koning louter de mogelijkheid biedt om al dan niet gebruik te maken van deze machtiging.

Die bepaling van het Burgerlijk Wetboek moet weliswaar gelezen worden rekening houdend met het samenwerkingsakkoord van 12 december 2005 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie 'inzake de tenuitvoerlegging van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie', waarmee de respectievelijk bevoegde wetgevers hebben ingestemd en dat onder andere voorziet in een regeling inzake het verzamelen en inzake een aantal aspecten van de bewaring van gegevens, waaronder ook gegevens in verband met de herkomst van de geadopteerde kunnen vallen.

In dat samenwerkingsakkoord wordt evenwel niet bepaald hoelang die gegevens bewaard moeten worden, noch op welke wijze de geadopteerde toegang kan verkrijgen tot die gegevens.

Daaruit vloeit voort dat bij de huidige stand van de wetgeving, de Koning, in tegenstelling tot hetgeen bepaald wordt in artikel 1, § 2, van het ontwerp, het toepassingsgebied van het ontwerp niet mag beperken tot alleen de gegevens in verband met de herkomst van de geadopteerde die vervat zijn in de "adoptiedossiers die tot stand zijn gekomen zonder tussenkomst van de gemeenschappen" (1).

Bijzondere opmerkingen

Aanhef

1. In het eerste lid dient alleen verwezen te worden naar de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek die het ontwerp tot rechtsgrond strekken (2).

In de aanhef behoort derhalve enkel melding te worden gemaakt van de bepaling die voorziet in een machtiging voor de Koning waaraan bij het ontworpen besluit uitvoering wordt gegeven.

De verwijzing naar artikel 368-7 van het Burgerlijk Wetboek behoort te vervallen.

2. De aanhef dient te worden aangevuld met de vermelding van de impactanalyse, die op 1 december 2016 verricht is.

Dispositief

Artikel 1

Paragraaf 1 dient te vervallen, aangezien daarin alleen een verplichting overgenomen wordt waarin artikel 368-6, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek reeds voorziet.

Immers, bepalingen die enkel een hogere rechtsnorm in herinnering brengen door die over te nemen of te parafraseren, horen in beginsel niet thuis in een uitvoeringsregeling, onder meer omdat daardoor onduidelijkheid dreigt te ontstaan omtrent de juridische aard van de overgenomen bepalingen en daardoor verkeerdelijk de indruk kan worden gewekt dat de overgenomen regels kunnen worden gewijzigd door de overheid die de regels overneemt.

Artikel 2

1. Artikel 2, § 1, van het ontwerp bepaalt dat de afstammelingen van de geadopteerde toegang kunnen krijgen tot de gegevens in verband met zijn herkomst, indien de geadopteerde overleden is.

Dat geval komt evenwel niet aan bod in artikel 368-6 van het Burgerlijk Wetboek.

Bij een koninklijk besluit mag het toepassingsgebied van een wetbepaling niet verruimd worden. Bijgevolg behoort ofwel artikel 368-6 van het Burgerlijk Wetboek aangepast te worden nog voor dit ontwerp vastgesteld wordt, ofwel moet dit ontwerp zelf aangepast worden.

2. Uit artikel 368-6, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, vloeit voort dat de bevoegde autoriteiten

"aan de geadopteerde of aan zijn vertegenwoordiger de toegang [waarborgen] tot de gegevens [waarvan sprake is in het eerste lid] in de mate toegestaan door de Belgische wet, waarbij passende begeleiding wordt verstrekt."

Conformément au droit commun en matière de capacité d'exercice, auquel ce texte ne déroge pas, un adopté mineur ne peut agir que s'il est représenté.

Les paragraphes 2 et 3 vont au-delà de cette possibilité dès lors qu'ils envisagent d'abord une éventuelle co-signature de l'adopté mineur ayant atteint l'âge de douze ans pour l'introduction de la demande d'accès aux informations relatives à son origine, et même ensuite une possibilité pour le mineur d'agir seul en cas de désaccord des représentants légaux.

Ces paragraphes 2 et 3 seront omis.

Article 4

Le rapport au Roi évoque l'existence d'une sanction assortissant le non respect de l'obligation évoquée au paragraphe 4. Or, le texte même de cette disposition ne met en place concrètement aucune sanction.

Si l'auteur du projet souhaite, afin de garantir l'effectivité de la disposition, prévoir une sanction autre que celle résultant du droit commun de la responsabilité civile, il devrait prendre une initiative législative en ce sens.

Le président,	Le président,
J. BAERT.	P. VANDERNOOT.
Le greffier,	Le greffier,
A. TRUYENS.	B. VIGNERON.

Notes

(*) Cette prorogation résulte de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973, qui dispose que le délai de trente jours est prorogé à quarante-cinq jours dans le cas où l'avis est donné par les chambres réunies en application de l'article 85bis.

(**) Par courriel du 19 janvier 2017.

(1) Il est à noter que, contrairement à ce que semble indiquer l'auteur du projet dans la question posée dans la demande d'avis, la communication des informations relatives à l'origine de l'adopté détenues par les autorités centrales communautaires n'est pas entièrement réglée par les communautés elles-mêmes.

L'article 49/2 du décret de la Communauté française du 31 mars 2004 'relatif à l'adoption' dispose en effet : « L'A.C.C. et les organismes d'adoption permettent la consultation des dossiers en leur possession par toute personne adoptée pu par son représentant, dans la mesure permise par les articles 368-6 et 368-7 du Code civil et par la loi belge ».

Quant au décret de la Communauté germanophone du 21 décembre 2005 'relatif à l'adoption', son article 30, § 2, renvoie également aux dispositions du Code civil dans les termes suivants : « L'autorité centrale garantit à l'adopté ou à son représentant l'accès aux informations visées au § 1er, dans le cadre des prescriptions légales et en application de l'article 368-6 du Code civil ».

Seule la Communauté flamande règle la matière sans se référer aux dispositions du Code civil (article 25 du décret de la Communauté flamande du 20 janvier 2012 'régulant l'adoption internationale d'enfants')..

(2) Principes de technique législative – Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires, www.raadvst-consetat.be, onglet « technique législative », recommandations nos 22 à 25.

23 APRIL 2017. — Arrêté royal relatif à la collecte, la conservation et l'accès aux informations relatives aux origines de l'adopté

PHILIPPE, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

Vu l'article 368-6 du Code civil, inséré par la loi du 24 avril 2003 réformant l'adoption;

Vu l'analyse d'impact de la réglementation réalisée le 1er décembre 2016;

Vu l'avis de l'Inspecteur des Finances, donné le 28 novembre 2016;

Overeenkomstig het gemeen recht inzake handelingsbekwaamheid, waarvan deze tekst niet afwijkt, kan een minderjarige geadopteerde alleen handelingen stellen als hij vertegenwoordigd wordt.

In de paragrafen 2 en 3 wordt verder gegaan dan die mogelijkheid, aangezien daarin eerst voorzien wordt in een eventuele medeondertekening door de minderjarige geadopteerde die de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt voor het indienen van het verzoek om de gegevens in verband met zijn herkomst te kunnen raadplegen en vervolgens zelfs in een mogelijkheid voor de minderjarige om alleen te handelen in geval van niet-akkoord tijdens de wettelijke vertegenwoordigers.

Die paragrafen 2 en 3 dienen te vervallen.

Artikel 4

In het verslag aan de Koning wordt gesteld dat voorzien wordt in een sanctie wegens de niet-naleving van de verplichting waarvan sprake is in paragraaf 4. In de tekst zelf van deze bepaling wordt evenwel in geen enkele concrete sanctie voorzien.

Als de steller van het ontwerp, met het oog op de naleving van die bepaling, wenst te voorzien in een andere sanctie dan die welke voortvloeit uit het gemeen recht inzake burgerlijke aansprakelijkheid, zou hij een wetgevend initiatief in die zin moeten nemen.

De voorzitter,	De voorzitter,
J. BAERT.	P. VANDERNOOT.
De griffier,	De griffier,
A. TRUYENS.	B. VIGNERON.

Nota's

(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2° van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85bis.

(**) Bij e-mail van 19 januari 2017.

(1) Er dient te worden opgemerkt dat, anders dan hetgeen de steller van het ontwerp lijkt te beweren in de vraag die in de adviesaanvraag gesteld wordt, de mededeling van de gegevens in verband met de herkomst van de geadopteerde die bewaard worden door de centrale autoriteiten van de gemeenschappen, niet volledig geregeld worden door de gemeenschappen zelf.

In artikel 49/2 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 31 maart 2004 'betreffende de adoptie', wordt immers het volgende bepaald: "De C.A.G. en de adoptie-instellingen laten de raadpleging van dossiers die zij bezitten door elke geadopteerde persoon of door diens vertegenwoordiger toe, in de mate toegestaan door de artikelen 368-6 en 368-7 van het Burgerlijk Wetboek en bij de Belgische wet."

In artikel 30, § 2, van het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 21 december 2005 'betreffende de adoptie' zijnerzijds, wordt in de volgende bewoordingen eveneens naar de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek verwezen: "In het kader van de wettelijke voorschriften en met de toepassing van artikel 368-6 van het Burgerlijk Wetboek zorgt de centrale autoriteit ervoor dat de geadopteerde of zijn vertegenwoordiger toegang heeft tot de in § 1 bedoelde inlichtingen."

Alleen de Vlaamse Gemeenschap regelt deze aangelegenheid zonder te verwijzen naar de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek (artikel 25 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 20 januari 2012 'houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen').

(2) Beginselen van de wetgevingstechniek – Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten, www.raadvst-consetat.be, tab Wetgevingstechniek, aanbevelingen 22 tot 25.

23 APRIL 2017. — Koninklijk besluit betreffende de verzameling en de bewaring van en de toegang tot de gegevens in verband met de herkomst van de geadopteerde

FILIP, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op artikel 368-6 van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie;

Gelet op de regelimpactanalyse uitgevoerd op 1 december 2016;

Gelet op het advies van de inspecteur van Financiën, gegeven op 28 november 2016;

Vu l'accord du Ministre du Budget, donné le 12 décembre 2016;

Vu l'avis 60.713/2/VR du Conseil d'Etat, donné le 27 février 2017, en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973;

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

Nous avons arrêté et arrêtons :

Article 1er. § 1er. Le présent arrêté royal règle la collecte, la conservation et l'accès aux informations relatives aux origines de l'adopté.

§ 2. Lesdites informations seront conservées pour un délai minimum de cent ans.

Art. 2. § 1er. L'accès aux informations relatives aux origines est réservé à l'adopté ou à son/ses représentant(s) légal/légaux.

§ 2. Lorsque l'adopté est âgé de moins de dix-huit ans, l'autorité compétente veille à ce qu'un accompagnement professionnel soit obligatoirement donné à l'adopté.

§ 3. Si l'adopté est âgé de plus de dix-huit ans, un accompagnement professionnel lui est proposé.

Art. 3. Les informations communiquées concernent directement l'adopté.

Art. 4. § 1er. Toute consultation d'informations portant sur l'adopté, détenues par l'autorité centrale, doit faire l'objet d'une demande écrite, signée et datée, adressée à l'autorité compétente.

§ 2. L'autorité centrale traite ladite demande dans un délai de 45 jours à dater de sa réception.

§ 3. L'adopté, le cas échéant, accompagné de son ou de ses représentant(s) légal/légaux, est/sont convoqué(s) et leur identité est vérifiée.

§ 4. A l'exception des autorités administratives et judiciaires légalement compétentes, toute personne ayant agi comme intermédiaire en matière d'adoption et étant en possession d'informations relatives aux origines d'un tiers adopté, ne devant pas être remises à l'une des Autorités Centrales Communautaires est tenue de les communiquer à l'Autorité Centrale Fédérale.

Art. 5. Notre Ministre de la Justice est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Bruxelles, le 23 avril 2017.

PHILIPPE

Par le Roi :

Le Ministre de la Justice,
K. GEENS

Gelet op de akkoordbevinding van de Minister van Begroting, gegeven op 12 december 2016;

Gelet op het advies 60.713/2/VR van de Raad van State, gegeven op 27 februari 2017, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. § 1. Dit koninklijk besluit regelt de verzameling en de bewaring van en de toegang tot de gegevens in verband met de herkomst van de geadopteerde.

§ 2. Voornoemde gegevens worden bewaard voor een minimale termijn van honderd jaar.

Art. 2. § 1. De toegang tot de gegevens in verband met de herkomst is voorbehouden aan de geadopteerde of aan zijn wettelijke vertegenwoordiger(s).

§ 2. Indien de geadopteerde minder dan achttien jaar oud is, zorgt de bevoegde autoriteit ervoor dat de geadopteerde verplicht professionele begeleiding krijgt.

§ 3. Indien de geadopteerde meer dan achttien jaar oud is, wordt hem een professionele begeleiding voorgesteld.

Art. 3. De meegedeelde gegevens hebben rechtstreeks betrekking op de geadopteerde.

Art. 4. § 1. Voor elke raadpleging van gegevens waarover de centrale autoriteit beschikt in verband met de geadopteerde moet een schriftelijk en ondertekend en gedagtekend verzoek worden gericht aan de bevoegde autoriteit.

§ 2. De centrale autoriteit behandelt voornoemd verzoek binnen een termijn van 45 dagen te rekenen vanaf de ontvangst ervan.

§ 3. De geadopteerde wordt in voorkomend geval samen met zijn wettelijke vertegenwoordiger(s) opgeroepen en hun identiteit wordt nagegaan.

§ 4. Met uitzondering van de wettelijk bevoegde administratieve en gerechtelijke autoriteiten moet iedere persoon die als tussenpersoon inzake adoptie heeft gehandeld en in het bezit is van gegevens in verband met de herkomst van een derde geadopteerde die niet moeten worden bezorgd aan een van de centrale autoriteiten van de gemeenschappen, die gegevens meedelen aan de federale centrale autoriteit.

Art. 5. Onze minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 23 april 2017.

FILIP

Van Koningswege :
De Minister van Justitie,
K. GEENS

SERVICE PUBLIC FEDERAL INTERIEUR

[C - 2017/12031]

30 AOÛT 2016. — Loi modifiant l'article 8 de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs, aux fins de supprimer la règle des 48 heures et d'élargir la possibilité de recourir à des contrats de travail intérimaire électroniques. — Traduction allemande

Le texte qui suit constitue la traduction en langue allemande de la loi du 30 août 2016 modifiant l'article 8 de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs, aux fins de supprimer la règle des 48 heures et d'élargir la possibilité de recourir à des contrats de travail intérimaire électroniques (*Moniteur belge* du 15 septembre 2016).

Cette traduction a été établie par le Service central de traduction allemande à Malmédy.

FEDERALE OVERHEIDSDIENST BINNENLANDSE ZAKEN

[C - 2017/12031]

30 AUGUSTUS 2016. — Wet tot wijziging van artikel 8 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, met het oog op de afschaffing van de 48-urenregel en de verruiming van de mogelijkheid om een beroep te doen op elektronische arbeidsovereenkomsten voor uitzendarbeid. — Duitse vertaling

De hierna volgende tekst is de Duitse vertaling van de wet van 30 augustus 2016 tot wijziging van artikel 8 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, met het oog op de afschaffing van de 48-urenregel en de verruiming van de mogelijkheid om een beroep te doen op elektronische arbeidsovereenkomsten voor uitzendarbeid (*Belgisch Staatsblad* van 15 september 2016).

Deze vertaling is opgemaakt door de Centrale dienst voor Duitse vertaling in Malmédy.